

Varainhankintaa harjoittavien yhteisöjen
hyvästä hallintotavasta

Vaja

VASTUULLINEN LAHJOITTAMINEN RY

Ohjeita hyvään hallintoon

Sisällys

1. Säätiön/yhdistyksen perustaminen	3
1.1 Miten yhdistys ja säätiö muodostetaan?.....	3
1.2 Perustaminen	3
2. Säätiön/yhdistyksen säännöt	3
2.1. Sääntöjen muuttaminen.....	3
3. Yhdistyksen vuosikokous	4
3.1. Etäosallistumisesta ja edustajan käytöstä	4
4. Hallinto	5
4.1. Hallitus ja sen kokoonpano	5
4.2. Hallituksen tehokas toiminta sekä yhteisön jäsenen vastuu	5
4.3. Esteellisyys.....	5
4.4. Hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen	6
4.5. Muut toimitukset.....	6
5. Vastuullinen tiedottaminen	6
6. Valvonta ja riskienhallinta	6
6.1. Sisäinen valvonta	6
6.2. Tilintarkastus	6
7. Verotus	7

Vastuullinen Lahjoittaminen ry Ansvarsfullt Donerande rf

Vastuullinen Lahjoittaminen ry VaLa on Suomessa toimivien varainhankintaa harjoittavien järjestöjen yhteistyöverkosto, jonka tarkoitus on kansalaisjärjestöjen varainhankinta-alan kehittäminen eettistä ja avointa toimintaa, läpinäkyvyyttä, hyvää hallintotapaa ja ammattimaisuutta edistämällä.

Vala ry on European Fundraising Associationin (EFA) jäsen.

Hyvän hallinnon ohjeiden tarkoitus

Hyvän hallinnon ohjeet on tarkoitettu yhdistyksille ja säätiöille, joille varainhankinta on tärkeää yhteisön tavoitteiden toteutumisen kannalta. Ohjeiden tarkoitus on antaa yhteisöille valmiudet täyttää toiminnassaan hyvän hallintotavan vaatimukset.

1. Säätiön/yhdistyksen perustaminen

1.1 Miten yhdistys ja säätiö muodostetaan?

Yhdistyksen muodostavat sen jäsenet. Säätiö sen sijaan muodostuu varallisuusmassasta. Molempia hallinnoi hallitus. Yhdistyksessä keskeistä ovat jäsenten oikeudet ja velvollisuudet, kun taas säätiössä keskeistä on varallisuuden hallinnointi ja käyttö säädekirjassa/testamentissa tarkoitettuun käyttötarkoitukseen.

1.2 Perustaminen

Säätiö perustetaan säädekirjalla tai testamentilla ja hankkimalla Patentti- ja rekisterihallituksen lupa. Luvan saamisen jälkeen säätiö voidaan rekisteröidä. Rekisteröinnin myötä sillä voi omissa nimissään olla oikeuksia ja velvollisuuksia. Yhdistys perustetaan perustamiskirjalla. Perustamiseen ei tarvita lupaa. Myös yhdistys, jotta sillä voisi omissa nimissään olla oikeuksia ja velvollisuuksia, on rekisteröitävä.

Yhdistys rekisteröidään tekemällä niin kutsuttu perusilmoitus yhdistysrekisteriin. Yhteisöä ei tarvitse rekisteröidä, mikäli sen toiminta on pienimuotoista, eikä yhteisön nimiin ole tarkoitus ottaa oikeuksia tai velvollisuuksia. Tällöin yhteisön jäsenet toimivat omissa nimissään ja ovat henkilökohtaisessa vastuussa toimistaan. Lisätietoa ja apua yhteisön perustamiseen saa Patentti- ja rekisterihallitukselta: www.prh.fi

2. Säätiön/yhdistyksen säännöt

Vaikka säätiötä ja yhdistystä koskevista asioista on pääpiirteissään säädetty laissa, on laissa vain yleiset mittapuut, eikä kaikista tärkeistäkään asioista ole määrätty laissa. Tästä syystä ja muutoinkin säännöillä on erittäin tärkeä merkitys yhteisön toiminnan kannalta ja sääntöjen perusteella ratkaistaan merkittävässä määrin se, miten yhteisö toimii. Säätiön/yhdistyksen säännöissä on määrättävä kaikista yhteisön toiminnan kannalta keskeisistä asioista, kuten yhteisön kotipaikkaa ja tarkoitusta, tilintarkastusta ja tilikautta, toimielimiä, sekä omaisuutta ja sen käyttämistä koskevista asioista (tarkemmin sääntöjen vähimmäissisällöstä, katso säätiö-/yhdistyslaki). Sääntöjen laadintaan ja sisältöön on kiinnitettävä yhteisöä perustettaessa erityistä huomiota myös siksi, että sääntöjen muuttaminen voi myöhemmin olla hankalaa.

Yhteisön säännöt on syytä laatia huolellisesti, sillä yhteisön toimivuuden kannalta on tärkeää, että säännöt vastaavat yhteisön tarpeita. Yhdistyksen sääntöjen tulee sisältää kaikki jäsenten oikeuksien kannalta merkitykselliset asiat, kuten miten yhteisöön liitytään ja siitä erotaan. Yhteisön tarkoituksen ilmoittaminen säännöissä on sen toiminnan kannalta erityisen merkityksellistä, sillä se määrittää muun muassa sen, millaista liiketoimintaa yhteisö voi harjoittaa. Yhteisön tarkoituksen ja toiminnan määrittäminen selkeästi on tärkeää myös siksi, missä asioissa yhteisöä edustava henkilö voi toimia yhteisön puolesta.

Säännöt on syytä laatia sisältämään muitakin määräyksiä, kuin laissa edellytetyt vähimmäismääräykset. Säännöillä voidaan esimerkiksi täsmentää yhteisön toimielinten toimintatapoja. Myös eräiden laissa olevien, kuten johdon ja tilintarkastajien valintaa koskevien määräysten sisällyttäminen sääntöihin on usein perusteltua. Säännöistä kannattaa tehdä, paitsi selkeät ja kattavat, myös joustavat, jotta sääntöjä ei tarvitsisi muuttaa yhteisön kehittyessä.

Myös sääntöjen noudattamista on seurattava jatkuvasti, ja yhdistyksen jäsenten tulisi aika ajoin lukea yhteisön säännöt uudelleen, jotta toiminnassa ei ajauduta sääntöjen sallimien rajojen ulkopuolelle. On muistettava, että vain toiminta, joka edistää säännöissä määrätyn yhdistyksen tai säätiön tarkoituksen saavuttamista, on sallittu. Mikäli jonkin toimen sääntöjenmukaisuudesta vallitsee epäselvyys, on syytä pyytää neuvoa asiantuntijalta, esimerkiksi patentti- ja rekisterihallitukselta ja lakimieheltä.

2.1. Sääntöjen muuttaminen

Yhdistyksen sääntöjä voidaan muuttaa 2/3 enemmistöllä vuosikokouksessa annetuista äänistä. Säätiössä sääntöjä voidaan muuttaa, mikäli hallitus katsoo sen olevan tarpeen. Yhdistyksen tai säätiön sääntöjen muutoksesta on aina ilmoitettava Patentti- ja rekisterihallitukselle. Yhteisön tarkoitusta koskevaa osaa säännöistä voidaan muuttaa vain erikoistapauksissa.

3. Yhdistyksen vuosikokous

Yhdistyksessä päätösvalta kuuluu sen jäsenille. Säätiön osalta on säännöissä määrättävä, mille toimielimelle päätösvalta kuuluu ja jäsenet asettavat kyseisen toimielimen, esimerkiksi hallituksen (hallituksesta lisää alla). Yhdistyksessä jäsenet käyttävät päätösvaltaansa vuosikokouksessa. Yhdistyslaissa on lueteltu vuosikokouksessa päätettävät asiat. Näitä ovat muun muassa hallituksen valitseminen sekä päätös sääntöjen muuttamisesta.

Jotta yhdistyksen jäsenillä on mahdollisuus tehdä päätöksiä, heidän on saatava riittävästi tietoja päätöksentekonsa pohjaksi. Yhdistyksen jäseniä on syytä informoida etukäteen kokouksessa päätettävistä asioista ja niihin liittyvistä taustatiedoista. Yhdistyksen jäsenet voivat siten etukäteen arvioida tarpeensa osallistua vuosikokoukseen sekä muodostaa oman kantansa päätettävistä asioista. Tietoja voidaan antaa esimerkiksi vuosikokouskutsussa, muissa tiedotteissa ja mahdollisuuksien mukaan vaikka yhteisön internetsivuilla.

Hallituksen jäsenten ja toiminnanjohtajan on syytä osallistua kokoukseen, jotta yhdistyksen jäsenillä on mahdollisuus esittää heille kysymyksiä ja näin saada tietoja, joita he tarvitsevat päätöksenteossaan kokouksessa käsiteltävissä asioissa. Samasta syystä myös tilintarkastajan on perusteltua osallistua kokoukseen, etenkin silloin kun siinä käsitellään asioita, joissa tilintarkastaja on paras henkilö vastaamaan jäsenille asiassa mahdollisesti herääviin kysymyksiin.

Mikäli yhteisön säännöissä on määräys siitä, montako jäsentä tarvitaan, jotta kokous on päätösvaltainen, ovat kokouksessa tehdyt päätökset mitättömiä, jollei osallistujia ole ollut tarpeeksi. Kokoukset tulisi aina järjestää siten, että jäsenten on helppo osallistua niihin. Tähän voidaan vaikuttaa, paitsi jo mainitulla ennakkotiedottamisella, myös käytännön järjestelyillä, kuten kokousajan ja -paikan valinnalla. Kokous kutsutaan koolle säännöissä määrättyllä tavalla. On huomattava, että kokouksessa ei voida esimerkiksi muuttaa yhdistyksen sääntöjä tai vahvistaa sen tilinpäätöstä, jollei näistä ole kokouskutsussa etukäteen mainittu.

3.1. Etäosallistumisesta ja edustajan käytöstä

Yhdistyksen jäsen voi osallistua yhdistyksen kokoukseen, paitsi olemalla henkilökohtaisesti läsnä myös postitse tai teknisen apuvälineen avulla, kuten videoneuvottelua hyväksikäyttäen. Mikäli tällainen etäosallistuminen halutaan sallia, tulee siitä olla maininta yhdistyksen säännöissä.

Postin välityksellä toteutettu äänestys lisää osallistumisen joustavuutta ja vaivattomuutta sekä yhdistyksen jäsenen tosiasiallisia osallistumismahdollisuuksia. Etäosallistumisen mahdollistaminen säännöillä edesauttaa myös yhdistyksen jäsenten mahdollisuuksia osallistua kokouksiin. Yhdistyksen jäsenillä on kuitenkin aina oltava mahdollisuus osallistua kokoukseen henkilökohtaisesti kokouspaikalle saapumalla. Kokouksella on oltava yksi fyysinen tapahtumapaikka, eivätkä kaikki osallistujat siis voi olla yhteydessä toisiinsa pelkän videoyhteyden tai puhelinten välityksellä. Jos etäosallistuminen sallitaan, on mietittävä muun muassa, miten teknisen apuvälineen välityksellä kokoukseen osallistuvan henkilöllisyys varmistetaan, mitä ennakkovalmisteluja etäosallistumisen mahdollistaminen vaatii ja miten sähköisesti äänestettäessä turvataan äänestysalaisuus. Tekniikan käyttö kokouksessa voi aiheuttaa myös esteitä kokouksen onnistumiselle. Jos esimerkiksi teknisen häiriön vuoksi yhden yhdistyksen jäsenen osallistumismahdollisuus keskeytyy kokouksen vielä ollessa kesken, ei kokousta lainkaan voida jatkaa.

Etäosallistumisessa erittäin tärkeää on ottaa huomioon yhdenvertaisuus. Mikäli yhdellä yhdistyksen jäsenelle annetaan tähän oikeus, tulee oikeus olla myös muilla yhdistyksen jäsenillä.

Mikäli säännöissä on niin määrätty, yhdistyksen jäsen voi äänestää yhdistyksen kokouksessa toisen henkilön välityksellä antamalla hänelle valtakirjan. Säännöissä voidaan antaa valtakirjan käyttöä, muotoa ja sisältöä täsmentäviä määräyksiä, kuten, että valtakirjan voi antaa vain toiselle yhdistyksen jäsenelle tai että valtakirjan saanut ei voi siirtää sitä edelleen tai, että valtakirja voidaan antaa koskemaan vain tiettyä kokousta. Jos tämälämpäisiä vaatimuksia halutaan valtakirjalle asettaa, on niistä erikseen määrättävä säännöissä. Erityisesti ilman täsmentäviä määräyksiä valtakirjan käytön sallimisella voi olla suuri merkitys kokouksen päätöksiin, jos vaikkapa yksi jäsen kerää useita valtakirjoja itselleen ja saavuttaa siten äänten enemmistön.

4. Hallinto

4.1. Hallitus ja sen kokoonpano

Yhteisöllä on oltava hallitus joka huolehtii sen hallinnosta sekä ohjaa ja valvoo yhteisön toimintaa sekä toiminnan asianmukaista järjestämistä ja muutoinkin hoitaa yhteisön asioita. Hallitus ohjaa ja valvoo yhteisön, kirjanpidon ja varainhoidon järjestämistä. Se myös edustaa yhteisöä ja sen jäsenten tehtävänä on edistää yhteisön etua. Yhdistyslaissa säädetään, että yhdistyksen vuosikokous valitsee hallituksen ja säätiölaissa, että säätiön hallitus asetetaan siten kuin sen säännöissä on määrätty.

Hallitusta asetettaessa on pyrittävä siihen, että hallituksen jäsenillä on riittävästi aikaa hoitaa yhteisön asioita sekä tehtävässä vaadittavat taidot, kyvyt ja tuntemus yhteisön asioista ja yhteisön toimialasta. Säännöissä on määrättävä hallituksen jäsenten lukumäärä ja kysymykseen sopivasta lukumäärästä kannattaa sääntöjä laadittaessa kiinnittää huomiota, jotta niitä ei tarvitsisi myöhemmin tältä osin muuttaa.

4.2. Hallituksen tehokas toiminta sekä yhteisön jäsenen vastuu

Hallituksen jäsenen on tehtävänsä hoitamiseksi saatava riittävästi ja tasavertaisesti tietoja yhteisön toiminnasta. Hallituksen toimintaa voidaan tehostaa tekemällä työjärjestys, jossa määritetään hallituksen keskeiset tehtävät ja sen toiminnan suuntaviivat. Hallituksen puheenjohtaja voi omalla toiminnallaan huomattavasti vaikuttaa siihen, miten tehokasta hallitustyöskentely on.

Hallituksen puheenjohtaja huolehtii, että sen jäseniä informoidaan päätettävistä asioista hyvissä ajoin ennen kokousta. Kokousten on oltava hyvin valmisteltuja ja ilmapiirin kokouksissa avoin. Kokouksessa laadittavasta pöytäkirjasta voidaan jälkikäteen tarkastaa tehdyt päätökset.

Työjärjestys voidaan laatia sisältämään esimerkiksi hallituksen jäsenten välistä työnjakoa ja tietojenantoa koskevia määräyksiä ja määräyksiä siitä, miten usein hallitus kokoontuu ja miten hallituksen kokous kutsutaan koolle.

Yhdistyksessä hallituksen ja säätiössä minkä tahansa toimielimen jäsen voi joutua vahingonkorvausvastuuseen tai saada rikosoikeudellisen rangaistuksen jos hän aiheuttaa vahinkoa huolimattomuudellaan tai rikkomalla lakia tai yhteisön sääntöjä. Korkein oikeus on katsonut muun muassa riskialttiin lainan antamisen yhdistyksen nimissä yhdistyksen tarkoituksen ja sääntöjen vastaiseksi ja lainanannosta päättänyt on voitu tuomita vahingonkorvausvastuuseen. Sekä vahingonkorvaus-, että rikosoikeudellinen vastuu voi syntyä jo sillä perusteella, että jäsen osallistuu toimielimen päätöksentekoon.

4.3. Esteellisyys

Yhteisön hallituksen jäsen tai toimihenkilö ei saa osallistua päätöksentekoon häntä itseään koskevasta asiasta päätettäessä eikä hänen ja yhteisön välistä sopimusta koskevan tai muun sellaisen asian käsittelyyn, jossa hänen yksityinen etunsa saattaa olla ristiriidassa yhteisön edun kanssa. Yhdistyksen hallituksen jäsen tai muu, jolle on uskottu yhdistyksen hallintoon kuuluva tehtävä, ei saa äänestää päätettäessä tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta, tilinpäätöksen vahvistamisesta taikka vastuuvapauden myöntämisestä, kun asia koskee hallintoa, josta hän on vastuussa.

Jäsen ei voi osallistua päätöksentekoon silloin, kun se koskee esimerkiksi palvelun ostamista häneltä itseltään tai sopimusta yhdistyksen tai säätiön ja sellaisen yrityksen välillä, jossa jäsen osakkaana omistaa huomattavan osan yrityksestä.

Yhteisön jäsenen on toimittava lojaalisti yhteisöä kohtaan ja yhteisön edun ja tarkoituksen mukaisesti. Ongelmallinen voi näin ollen olla esimerkiksi tilanne, jossa yhteisön hallituksessa istuva on samaan aikaan osakkaana yrityksessä, joka harjoittaa yhteisön kanssa kilpailevaa toimintaa. Yhdistyksen tai säätiön jäsenten ei tule pyrkiä saamaan välitöntä taloudellista hyötyä yhteisön toiminnasta. Jos hallituksen jäsenen kyky toimia vain yhteisön parhaaksi on heikentynyt esimerkiksi siksi, että hänen henkilökohtaiset intressinsä ovat yhteisön edun kanssa vastakkain, on hänen aiheellista jättäytyä hallituksesta. Jopa jäsenen erottaminen yhteisöstä kokonaan voi tulla kyseeseen, jos jäsen toimillaan huomattavasti vahingoittaa yhteisöä. Oikeuskäytännössä on katsottu, että yhteisön jäsen saadaan erottaa yhteisöstä, jos hän aiheuttaa vahinkoa yhteisölle esimerkiksi osallistumalla aktiivisesti kilpailevan yhteisön varainhankintaan. Säätiölle tai yhdistykselle vahinkoa aiheuttava toiminta voidaan katsoa myös luottamusaseman väärinkäytöksi, joka on rikos.

4.4. Hallituksen jäsenen eroaminen ja erottaminen

Säätiön kotipaikan tuomioistuin voi patenti- ja rekisterihallituksen hakemuksesta erottaa hallituksen jäsenen, mikäli tämä on törkeästi toiminut lain tai sääntöjen vastaisesti. Yhdistyksen hallituksen jäsenen erottamisesta päättää vuosikokous. Hallituksen jäsen voi erota ilmoittamalla hallitukselle halustaan erota.

4.5. Muut toimielimet

Säätiöllä tai yhdistyksellä voi olla muitakin kuin laissa mainittuja toimielimiä ja toimihenkilöitä.

Tällaisia ovat muun muassa toiminnanjohtaja, säätiön asiamies, valtuuskunta, hallintoneuvosto tai erilaiset jaostot ja valiokunnat. Koska laissa ei näistä toimielimistä ja -henkilöistä ole säädetty, on niiden tehtävät ja vastualueet syytä määrittää yhdistyksen tai säätiön säännöissä selkeästi.

5. Vastuullinen tiedottaminen

Luotettava ja riittävä tiedottaminen on hyvän hallinnon edellytys. On tärkeää, että jäsenet sekä yhteisön tukijat saavat tarvittavat tiedot pystyäkseen arvioimaan yhteisön toimintaa haluaan osallistua yhteisön toimintaan.

Avoin tiedonanto lisää yhteisön toiminnan luotettavuutta. Luotettava ja avoin kuva yhteisöstä on tärkeä toiminnan jatkuvuuden kannalta ja tukijoiden sekä uusien jäsenten saamiseksi. Yhteisön taloudellisesta tilanteesta, toiminnasta sekä muista ajankohtaisista asioista voidaan tiedottaa esimerkiksi toiminta- tai vuosikertomuksessa sekä internetin välityksellä. Eri sidosryhmiä kiinnostavat erityisesti sellaiset seikat kuin, miten yhteisö on hankkinut sillä olevat varat ja mihin tarkoitukseen hankitut varat on käytetty. Rehellisesti ja avoimesti tiedottava yhteisö on luotettavin ja houkuttelevin myös potentiaalisten tukijoiden näkökulmasta. Avoin tiedottaminen edesauttaa myös säätiön tai yhdistyksen hyvää mainetta. Hyvä maineen saavuttaminen on yhteisölle arvokasta ja reitti rahoituksen saamiseen.

6. Valvonta ja riskienhallinta

6.1. Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yhteisössä niitä menettelyjä, joilla varmistetaan, että yhteisön toiminta on lainmukaista ja edistää yhteisön tavoitteiden saavuttamista. Sisäinen tarkastus auttaa hallitusta toteuttamaan sille kuuluvaa valvontatehtävää.

Yhteisön toiminnan laadusta ja laajuudesta riippuu, miten sisäinen valvonta järjestetään. Hallitus voi määritellä valvontaa koskevat suuntaviivat.

Myös riskienhallinta on osa yhteisön sisäistä valvontaa. Toimivalla riskienhallinnalla voidaan havaita esimerkiksi yhteisön rahoitukseen tai vastuukysymyksiin liittyvät riskit etukäteen ja turvata yhteisön toiminnan jatkuminen niistä huolimatta.

6.2. Tilintarkastus

Tilintarkastuksesta jäsenet saavat luotettavat tiedot siitä, miten yhteisön hallinto on hoidettu. Hallinnon tarkastuksessa tarkastetaan vain yhteisön toiminnan laillisuus; siinä ei puututa toiminnallisiin päätöksiin tai oteta kantaa yhteisön toiminnan tarkoituksenmukaisuuteen.

Tilintarkastajan on oltava riippumaton suhteessa yhteisöön. Tilintarkastaja ei siksi saa olla sellainen henkilö, joka tai jonka lähiomainen on toimi- tai palvelussuhteessa yhteisöön. Tilintarkastajalle on laissa asetettu myös eräitä kelpoisuusehtoja.

Yhdistyslakiin tehdyn muutoksen myötä yhdistyksellä voi nykyisin olla tilintarkastajan sijaan toiminnantarkastaja. Jos yhdistyksellä ei ole auktorisoitua tilintarkastajaa, on sille valittava toiminnantarkastaja.

Toiminnantarkastajalla on oltava riittävä asiantuntemus tehtävän hoitamiseksi. Yhdistyksen siirtyminen tilintarkastuksesta toiminnantarkastukseen ei edellytä sääntöjen muuttamista. Toiminnantarkastajan on tarkastettava yhdistyksen talous ja hallinto yhdistyksen toiminnan edellyttämässä laajuudessa ja annettava tarkastuksestaan kirjallinen toiminnantarkastuskertomus tilinpäätöksestä päättävälle yhdistyksen kokoukselle.

Säätiön toimintaa valvoo Patentti- ja rekisterihallitus.

7. Verotus

Yleishyödyllisellä yhdistyksellä tai säätiöllä voi olla esimerkiksi henkilökohtaisen tulolähteen tuloa, elinkeinotuloa ja kiinteistötuloa. Muun kuin yleishyödyllisen yhdistyksen tai säätiön on maksettava veroa kaikista tuloistaan. Eräissä tapauksissa yhteisö voi saada verohuojennuksia tuloveroistaan. Rekisteröimättömän yhdistyksen tulot verotetaan sen jäsenten tuloina.

Yleishyödyllisen yhdistyksen tai säätiön saamat henkilökohtaisen tulolähteen tulot kuten jäsenmaksutulot sekä saadut lahjoitukset ja avustukset ovat verovapaita tuloja.

Yleishyödyllinen yhdistys tai säätiö on verovelvollinen elinkeinotoiminnastaan saamastaan elinkeinotulosta. Yhteisön toiminta voidaan katsoa elinkeinotoiminnaksi, jos toiminnan kulut katetaan myymällä tuotteita ja palveluita. Toiminnan laajamittaisuus ja palkatun työvoiman käyttö saattavat aiheuttaa sen, että toiminta katsotaan elinkeinotoiminnaksi ja näin ollen siitä saatu tulo on veronalaista tuloa.

Yhteisöllä saattaa olla käytössään kiinteistö. Jos kiinteistö on vain yhdistyksen tai säätiön omassa käytössä tai sitä muutoin käytetään vain yleishyödylliseen tarkoitukseen, ei siitä saadusta vuokratulosta tarvitse maksaa veroa. Jos kiinteistöä käytetään muuhun kuin yleishyödylliseen tarkoitukseen, on siitä saadusta tulosta maksettava vero. Yleishyödyllisen yhteisön myydessä kiinteistön, on myynnistä saatu luovutusvoitto verovapaata. Testamentilla tai lahjana saamastaan omaisuudesta ei yleishyödyllisen yhteisön tarvitse maksaa veroa.

Muista ainakin seuraavat keskeisimmät seikat:

- Yhteisön säännöt määrittävät keskeisellä tavalla yhteisön toimintaa, ja ne on laadittava erittäin huolellisesti.
- Säätiössä ja yhdistyksessä on jatkuvasti tarkkailtava, että yhteisössä toimitaan sääntöjen mukaisesti. Sääntöjen rikkominen voi ääritapauksessa johtaa yhteisön lakkauttamiseen.
- Kaikessa toiminnassa on pyrittävä edistämään säätiön tai yhdistyksen etua ja pidettävä päämääränä yhteisön tarkoituksen toteutumista. Muihin päämääriin pyrkivä toiminta on kielletty.
- Yhdistyksessä päätösvalta kuuluu sen jäsenille, ja jäsenten osallistumismahdollisuudet on turvattava. Säätiössä päätösvalta on hallituksella, jota valvoo tilintarkastaja ja Patentti- ja rekisterihallitus.
- Säätiön hallitus ja yhdistyksen jäsenet hoitavat yhteisön asioita pitäen aina mielessään, että heidän tehtävänsä on edistää vain yhteisön etua.
- Yhteisön toimielimen jäsen saattaa joutua vastuuseen toimielimen päätöksistä. Vastuu voi syntyä jo sillä perusteella, että jäsen osallistuu toimielimen päätöksentekoon.
- Patentti- ja rekisterihallitukselta sekä lakimieheltä saa apua monissa yhdistysty ja säätiötä koskeissa asioissa.
- Oikeusministeriön Finlex-palvelussa on yhdistyksen ja säätiön toimintaa säänteleviä lakeja kuten yhdistyslaki, säätiölaki, kirjanpitolaki, tilintarkastuslaki, tuloverolaki, arvonlisäverolaki, rahankeräyslaki sekä perintö- ja lahjaverolaki: www.finlex.fi

VaLan missio

VaLa määrittelee ja edistää hyvän hallinnon ja hyvän varainhankinnan periaatteita suomalaisessa yhteiskunnassa sekä auttaa jäsenjärjestöjään oppimaan yhdessä osana kansainvälistä verkostoa. Toiminnan pääpainopisteenä on vaikuttamistyö ja varainhankinnan toimintaedellytysten kehittäminen. Päätoimintamuotoina ovat keskustelu- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen, tiedon jakaminen ja alan verkostojen luominen.

VaLa on International Fundraising Congress IFC:n yhteistyökumppani. IFC on vuosittain järjestettävä varainhankintalan suur tapahtuma, joka kokoaa yhteen järjestöedustajia ympäri maailman. Lisätietoa: www.resource-alliance.org

VaLan visio

VaLa on Suomen kolmannen sektorin yhteistyöverkosto, jonka tavoitteena on, että:

- yleishyödylliset yhteisöt noudattavat hyvän hallinnon periaatteita.
- varainhankinnan ammattikunnan osaaminen on erinomaista.
- kehittynyt lahjoituskulttuuri ja yhteiskunnan eri toimijoiden roolit on määritetty kestäväällä ja selkeällä tavalla.

VaLan jäsenjärjestöt

Amnesty International Suomen osasto ry, Centrum Balticum -säätiö, Saaristomeren Suojelurahasto, Crisis Management Initiative, Eläinsuojeluliitto Animalia ry, Electronic Frontier Finland EFFI ry, FIDA International, Greenpeace Pohjola ry, HelsinkiMissio ry, Kirkon Ulkomaanavun Säätiö, Kuurojen Liitto ry, Liikunnan Kehitysyhteistyö Liike ry, Maailman Luonnon Säätiö - World Wild Life Fund for Nature Suomen rahasto, Patmos Lähetysäätiö, Pelastakaa Lapset ry, Plan Suomi Säätiö, Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö, Solidaarisuus, SOS-lapsikyläsäätiö, Suomen lasten ja nuorten säätiö, Suomen Luonnonsuojeluliitto, Suomen Sydänliitto ry, Suomen UN Women ry, Suomen World Vision ry, Sylva ry, Syöpäsäätiö, Taksvärkki ry, Tuomas-yhteisö, UFF U-landshjälp från Folk till Folk Finland rf, Väestöliitto ry ja Zonta International Piiri 20 ry.

Yhteistyössä:

www.legistum.fi

VAIKUTAVERKOSTOIDUVAHVISTUVIISASTUVOIMAANNU

Tervetuloa jäsenjärjestöksi VaLaan! Lisätietoja www.vala.fi

Ota yhteyttä pääsihteerin Pia Tornikoskeen, paasihteer@vala.fi tai puh. 040 5963 763